

Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimi Alan Bilgisi Derslerinin Mesleki Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşleri Music Teachers' Opinions on The Professional Usability of Undergraduate Level Field Education Courses

Saadet Köşreli¹¹ Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Erzincan, Türkiye

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi (Received Date)

14.12.2022

Kabul Tarihi (Accepted Date)

21.02.2024

*Sorumlu Yazar

Saadet Köşreli

Erzincan Binalı Yıldırım
Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi, Güzel Sanatlar
Eğitimi Bölümü

saadetkosreli3@gmail.com

Öz: Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde almış oldukları alan bilgisi derslerinin mesleki kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinin lisans öğretim programı "Öğretmenlik Meslek Bilgisi", "Alan Bilgisi" ve "Genel Kültür" dersleri olmak üzere üç kategoriden oluşmaktadır. Bu üç kategori içerisinde "Alan Bilgisi" derslerinin en çok ders saati ve krediyi içermesi nedeniyle bu derslerde edinilen bilgi ve becerilerin mesleki kullanılabilirliği araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2006-2007 eğitim öğretim yılında yürürlüğe giren program ile öğrenim görmüş ve daha sonra Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullara atanmış on yedi müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Nitel araştırma tekniklerinden durum çalışması yönteminin kullanıldığı bu çalışmada veriler yedi sorudan meydana gelen yarı yapılandırılmış bir görüşme formunun uygulanmasıyla elde edilmiş ve betimsel analiz yöntemiyle çözümlenerek yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular kapsamında, müzik öğretmenlerinin lisans öğretim programı "Alan Bilgisi" derslerinde edindikleri bilgileri çalışma hayatlarında aktif olarak kullandıkları sonucuna varılmış, ayrıca lisans müfredatına ve hizmet içi eğitime eklenmesini istedikleri dersler tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra çalıştıkları MEB'e bağlı okullardaki fiziki şartların yetersizliği, enstrüman tedarik sorunu, ders saatlerinin azlığı gibi nedenlerle aldıkları eğitimleri yeterince uygulayamadıklarını da ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yetiştirme, program değerlendirme, müzik eğitimi

Abstract: This study aims to determine the opinions of music teachers on the professional usability of the field education courses they have taken during their undergraduate education. The undergraduate curriculum of the departments of music education consists of three categories as "field education", "professional teaching education", and "liberal education" courses. Among these categories, "field knowledge courses" have the highest number of course hours and credits; therefore, the professional usability of the knowledge and skills acquired in these courses constitute the main problem of the study. The study group of the research consists of 17 music teachers who appointed to schools affiliated to the Ministry of National Education. In this research, in which case study method, -one of the qualitative research techniques- was used, the data were obtained by applying a semi-structured interview form consisting of seven questions and analyzed and interpreted by descriptive analysis method. Within the scope of the findings, music teachers actively use the knowledge they acquired in the undergraduate curriculum field education classes in their working lives. Additionally, they stated that education was disrupted due to inadequate physical conditions and course durations.

Keywords: Teacher training, curriculum evaluation, music education

Köşreli, S. (2024) Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimi alan bilgisi derslerinin mesleki kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 115-125. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1218543>

Giriş

Öğretmen yeterliliklerinin öğretmen yetiştirme programı sürecinde öğretmen adayına sunulan teorik ve uygulamalı çalışmalar aracılığı ile kazandırılması ve beklenen düzeylere erişirilmesi gereklidir (YÖK, 1998). Öğretmenlerin nitelikli ve yeterli bir biçimde yetiştirilebilmesinde özellikle hizmet öncesi eğitimin yerinin önemli bir boyut oluşturduğu ifade edilebilir. Hizmet öncesi eğitimin temel noktası ise yükseköğretimde öğretmen yetiştiren fakültelerin öğretim programlarıdır (Çoban, 2011'den akt, Aksakal vd., 2016). Ülkemiz, Cumhuriyetten bu yana müzik öğretmeni yetiştirmeye ilişkin köklü bir deneyime sahiptir. 1924 yılında Atatürk'ün önderliğinde Musiki Muallim Mektebi'nin eğitim vermeye başlamasından bu yana, yüz yıldır müzik öğretmeni yetiştirilmektedir.

1990-1999 yılları arasında yürütülen millî eğitim geliştirme projesi kapsamında öğretmen yetiştirme programlarında birtakım yeniliklere gidilmiş bu kapsamda Müzik ve Resim-İş Ana Bilim Dalları, Güzel Sanatlar çatısı altında toplanmıştır. Proje kapsamında hâlihazırdaki müzik öğretmenliği programları gözden geçirilip standardize edilmiş ve 1998 yılında uygulanmaya başlanmıştır (Kalyoncu, 2004). 1998 yılındaki yapılanmanın ardından, 2006 yılında başka bir yapılanmaya gidilmiş, programlarda yer alan ortak derslerin

dışında kalan yaklaşık %25 oranındaki derslerin belirlenme yetkisi üniversitelere verilmiş ve genel kültür derslerinin sayısı artırılmıştır. Buna göre; %25-30 meslek bilgisi, %50-60 alan bilgisi ve %15-20 genel kültür derslerinden oluşmuştur. Programlarda yer alan genel kültür derslerinin oranları artırılırken, uygulama derslerinin oranları azaltılmıştır (YÖK, 2018). Yapılan bu köklü değişikliklerin ardından 2018 yılında revize edilen müzik öğretmenliği programı günümüzdeki son şeklini almıştır.

Geliştirilen son müzik eğitimi lisans programından mezun olmuş öğrencilerin sayısının yeterli olmaması nedeniyle, bu çalışmada 2006-2007 eğitim öğretim yılında yürürlüğe giren müzik eğitimi lisans programından mezun olmuş öğretmenler ile görüşülmüştür. 2018 programında bulunan alan eğitimi derslerinden; ses eğitimi, piyano eğitimi, batı müziği teori ve uygulaması, armoni ve eşikleme, çok sesli koro, Türk halk müziği teori ve uygulaması, Türk sanat müziği teori ve uygulaması, gitar eğitimi ve eşikleme, orff çalgıları, orkestra oda müziği, bireysel çalgı eğitimi gibi derslerin isimlerinde ufak değişiklikler olmasına rağmen içeriklerinin 2006 programı ile aynı olması nedeniyle çalışmanın bulgularının güncel program ile benzerlik göstereceği düşünülmüştür. YÖK'ün 2006 ve 2018 müzik eğitimi lisans programları incelendiğinde ilgili alan derslerinin içeriklerinin benzer olduğu ancak ders

saatlerinde farklılıklar olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra Türk müziği odaklı alan derslerine yoğunlaşıldığı ve ders saatlerinin arttırıldığı görülmektedir.

Araştırma kapsamında ilgili araştırmalar incelendiğinde Müzik eğitimi alan bilgisi derslerine ilişkin az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. "Alan bilgisi dersleri müzik öğretim teknikleri ve alandaki uygulamaların temellerini oluşturmaktadır." (Dündar, 2003). Kalyoncu'nun (2004) da belirttiği üzere müzik öğretmeninin yeterlilikleri arasında alan bilgisine sahip mesleki olarak donanımlı müziksel davranış biçimleri geliştiren öğretmenlerin yetişmesi önem arz etmektedir. Buradan yola çıkarak müzik öğretmenliği yapan öğretmenlerin alan bilgilerini, mesleklerinde ne ölçüde kullandıklarını ortaya koymak önem arz etmektedir. Alan yazın incelendiğinde müzik öğretmenlerine ilişkin mesleki yeterlilikler kapsamında pek çok çalışma yer alırken, derinlemesine inceleme yapan ve doğrudan bilgi aktarımı sağlayan çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Müzik öğretmenliği mesleğine yeni başlamış, müziksel bir davranış geliştirmeye başlayan öğretmenlerin aldıkları lisans eğitimlerindeki alan derslerine odaklı az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında önemli bir yer tutan alan derslerinin kullanılabilirliğini ortaya koymak eğitim öğretimin verimli işleyişi bakımından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda "Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimi Alan Bilgisi Derslerinin Mesleki Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşleri nelerdir?" sorusu problem cümlesini oluşturmaktadır.

Müzik Öğretmenliği Programlarında Alan Bilgisi

Müzik eğitimini mesleki, özgen ve genel olarak 3 farklı kategoriye ayıran Uçan (2005) etkili öğrenme ortamlarının gerçekleşebilmesi için mesleki müzik eğitimi programlarının oluşturulma ve uygulama aşamalarının iyi bir şekilde tasarlanmasının önemine dikkat çekmiş, hedeflenen kazanımlara ulaşılması için bunun bir gereklilik olduğunu vurgulamıştır. Mesleki müzik eğitimi ise düzeyi, kapsamı ve süresi bakımından diğer müzik eğitimi türlerinden farklı görüldüğü söylenebilir.

Eğitim Fakültelerinin lisans programlarına bakıldığında müzik öğretmeni adaylarına yönelik alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür dersleri yer almaktadır. Bu üç alan kıyaslandığında öğrencilerin çalışma saati olarak en çok zaman ayırdıkları kategori alan bilgisi dersleridir. Örneğin bireysel çalgı ders saati haftada bir saat olmasına rağmen bir saatlik derste verilen ödevlendirme öğrencinin tüm haftasını alabilmektedir. Öğrencinin özellikle de uygulamalı alan derslerine bireysel olarak ayırdığı çalışma saati oldukça fazladır.

Öğretmenlerin sahip oldukları alan bilgilerinin mesleki yaşantılarındaki önemi ise yadsınamayacak kadar fazladır. Gerek çaldıkları enstrümanları gerek sesleri gerekse teorik bilgileri ile iyi bir donanıma sahip olan müzik öğretmenlerinin, öğrencileri üzerinde hâkimiyet kurma becerisi yüksek olacaktır. Derslerini daha verimli bir şekilde yürütecek sanatsal aktiviteleri ile görev yaptıkları okullarda fark yaratacaklardır. Bundan sebep öğrenim gördükleri üniversitelerde aldıkları eğitimlerinin çeşitliliği ve içeriği önem arz etmektedir. Bu çalışmaya katılan araştırma grubu, YÖK'ün 2006 yılında almış olduğu 2006-2007 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren öğretmen yetiştirme programına tabi olarak eğitim görmüştür. Bu nedenle araştırma grubunun mezun olduğu yıllara ait olan alan eğitimi derslerine Ek 1'de yer verilmiştir.

İlgili alan yazını incelediğimizde eğitim fakülteleri müfredatının mesleki kullanılabilirliğine yönelik pek çok çalışma dikkat çekmektedir. Kalyoncu (2004) 1998 yılında revize edilmiş merkezi müzik öğretmenliği lisans programının temel müzik öğretmeni yeterlikleriyle ilişkisini incelemiştir. Demircan (2010) İlköğretim Matematik Öğretmenliği programındaki alan derslerinin öğretmen ve öğretmen adayı görüşleri doğrultusunda mesleki kullanılabilirliğini belirlemeyi amaçlamıştır. Karip (2019) Resim İş Öğretmenliği programında yer alan, meslek bilgisi, alan eğitimi ve genel kültür derslerinin müfredattaki dağılımını ve öğretmen görüşleri ile öğretmenlik mesleğine olan katkılarını incelemiştir. Konak (2020) Görsel Sanatlar öğretmenlerinin lisans müfredatlarında aldıkları Atölye Derslerinin mesleki kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Olaç vd., (2016) göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları derslerin öğretmenlik deneyimlerine katkılarını ve eksikliklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Sezgin (2021) Müzik Öğretmenliği lisans programı alan eğitimi dersleri ile milli eğitim bakanlığı müzik öğretmeni özel alan yeterliklerinin birbiriyle arasındaki ilişkiyi kapsam ve içerik açısından incelemiştir. Kılınç ve Bulut (2017) Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapmakta olan viyola öğretmenlerinin lisansta aldıkları Türk Müziği derslerine dair görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Gökçe (2019) müzik öğretmenlerinin, müzik bölümü öğrencilerinin ve öğretim üyelerinin müzik öğretmeni yetiştirme programına dair görüşlerini incelemiştir; Öztürk (2011), Müzik öğretmenliği müfredatı kapsamında alınan piyano derslerinin müzik öğretmenlerinin mesleki tecrübelerine katkısını araştırmış; Er ve Albu (2017). Güzel Sanatlar Lisesi müziksel işleme okuma ve yazma dersi öğretmenlerinin özel alan bilgisi yeterliklerine ilişkin incelemelerde bulunmuşlardır.

Araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin meslek hayatlarına sağladığı katkılar nelerdir?
2. Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin uygulanabilirliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Müzik öğretmenlerinin mesleki deneyimleri bağlamında müzik öğretmeni yetiştirme lisans programına ilişkin önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, Müzik Öğretmenliği lisans programındaki alan bilgisi derslerinin meslek hayatlarına sağladığı katkıları ve mesleki kullanılabilirliğini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik müzik öğretmenlerinin mesleki deneyimleri ışığında görüş ve önerilerini belirlemek için nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tercih edilmiştir.

Durum çalışması; bir duruma ilişkin derinlemesine anlayış geliştirme, belirli bir örnek teşkil etmek için bir durumu kullanarak, gerçek yaşam ve bağlamın ortam içindeki durumunun araştırılmasını olanaklı kılar (Creswell, 2013). Bu nedenle 2006 müzik öğretmenliği lisans programını değerlendirmek amacıyla müzik eğitimi alanında mesleki tecrübelerine sahip olan öğretmenlerin deneyimlerini belirlemek üzere görüşlerine başvurulmuştur.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden tipik durum örnekleme yöntemi ile seçilmiştir (Lincoln ve Guba, 1985). Tipik durum örnekleme; araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki tipik bir durumun belirlenerek bu örnek üzerinden bilgi toplanmasını gerektirir. Burada esas olan sıra dışı olmayan ortalama tipik bir durumun seçilmesidir (Büyüköztürk vd., 2014). Nitel araştırmalarda veriler özneler arası olarak üretilmiştir. Bu nedenle çalışmanın bu bölümünde araştırmanın özneleri olan katılımcılara ve araştırmacıya ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Katılımcıların Özellikleri

Çalışma grubunu; Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalından mezun olmuş Milli Eğitime bağlı çeşitli okullarda görev yapan 17 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışmada YÖK'ün 2006 yılında almış olduğu kararla 2006-2007 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren öğretmen yetiştirme programına tabi olarak eğitim görmüş öğretmenler çalışmanın evrenini oluştururken, tipik özelliklere sahip görüşme yapılan 17 müzik öğretmeni ise çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Müzik öğretmenliği müfredatındaki alan derslerinin mesleki kullanılabilirliğini anlamak amacıyla yürütülen çalışmada, görüşme yapılan öğretmenlerin programdaki alan derslerini hatırlayabilmeleri sebebiyle görevdeki hizmet süresi 1-7 yıl arasında olan öğretmenler örneklem grubu olarak tercih edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma grubunun cinsiyet özellikleri

Cinsiyet	n
Kadın	10
Erkek	7
Yaş	n
20-25	9
30-35	6
35-40	2

Tablo 1'de görüldüğü üzere araştırma grubunu 10 kadın 7 erkek öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma grubunun yaş aralıklarına bakıldığında 20-25 yaş arası 9, 30-35 yaş arası 6, 35-40 yaş arası 2 öğretmendir.

Araştırmacının Rolü

Çalışmayı yürüten araştırmacı söz konusu üniversitenin Eğitim Fakültesi'nde 13 yıldır akademisyenlik görevini sürdürmektedir. 12 yıldır müzik öğretmeni mezun etmekte olan araştırmacı çalışma grubunu oluşturma konusunda herhangi bir zorluk çekmemiştir. Ayrıca yapılan son programa ilişkin YÖK tarafından düzenlenen bir toplantıda yer almıştır. Araştırmacının nitel araştırma konusunda çalışmaları mevcuttur. Araştırmacı 1998 YÖK Lisans programı çerçevesinde eğitim almış olup, uzun yıllar YÖK 2006 lisans programında öğrenci yetiştirmiştir. Araştırmacı güncellenen 2018 YÖK Lisans müfredatı ile alan eğitimi derslerinin çeşitliliğine hakimdir. Bu bağlamda araştırmada kendini deneyimlerine dayalı olarak alan eğitimi derslerinin önemini ve çeşitliliğini ortaya koymaya çalışan bir eğitimci olarak konumlandırmıştır. Söz konusu araştırmacı bir eğitimci olarak öğrencileri ve meslektaşları ile deneyimlerine dayalı gerçekleştirdiği görüşmeler ışığında öğretmenlik mesleğinde alan eğitimi odağında pek çok yaşam deneyimine rastlamıştır.

Nitel araştırmalarda araştırmacı daha katılımcı bir rol oynar. Kendi varsayımları ve önyargılarının farkında olması

araştırmacıdan beklenen bir sorumluluktur. Bu bağlamda araştırmacı bu sorumluluklar çerçevesinde, alandan ve ilgili üniversitede görev yapan biri olarak mezun ettiği öğrencilerinden (MEB'e bağlı olarak görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinden) rastgele seçimlerle çalışma grubunu oluşturmuş, bu sayede olası yanlılıkları kontrol altına almaya çalışmıştır.

Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Verilerin toplanma aşaması sırasında öğretmenlere araştırmacı tarafından oluşturulan yedi sorudan meydana gelen yarı yapılandırılmış görüşme formunu doldurmaları istenmiştir. Veri toplama aracının geliştirilme aşamasında araştırmacı tarafından literatür taraması yapılmış ardından görüşme formu üç farklı alan uzmanından alınan dönütler doğrultusunda düzenlenmiştir. Görüşme formu deneme uygulaması yapıldıktan sonra ise son şeklini almıştır. Görüşme tekniğini kullanmanın amacı genellikle bir hipotezi test etmek değil, bunun aksine diğer insanların deneyimlerini ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını anlamaya çalışmaktır (Türnüklü, 2000). Yarı yapılandırılmış görüşme formunu oluşturan sorular araştırmanın alt problemlerine cevap arar nitelikte olup, sorulara örnek olarak; "Çalıştığımız kurumlarda, lisansta aldığınız alan bilgisi derslerinin uygulanabilirliğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?" ve "Lisans eğitiminiz boyunca aldığınız alan bilgisi derslerinden hangisi/hangilerinin meslek hayatınıza katkısı olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?" verilebilir.

Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanması sürecinde araştırmacı, ülkenin dört bir yanında görev yapmakta olan öğrencilerine bireysel olarak ulaşmış olup araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verdikten sonra görüşme formunu yazılı bir şekilde doldurmalarını talep etmiştir. Görüşmeler 2021-2022 güz öğretim yılında telefon ve elektronik posta yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ve eksensel kodlamalar ile çözümlenerek yorumlanmıştır. İçerik analizi, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren nitel bir veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemlendiği kişilerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek için doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilebilir (Yıldırım ve Şimşek 2011).

Bulgularda verilen temalar çalışmanın ana amacına hizmet eden 3 araştırma sorusu ile oluşturulmuştur. Bu bağlamda "Meslek Hayatına Katkı", "Alan Bilgisi Derslerinin Uygulanabilirliği" ve "Müfredata İlişkin Öneriler" şeklinde üç ana eksen belirlenmiştir. Bu nedenle bu çalışmada eksensel kodlama (Saldana, 2016) uygulanmıştır. Daha sonra yarı yapılandırılmış görüşme formundan alınan cevaplar doğrultusunda, eksenler bağlamında kodlamalar yapılmıştır. İçerik analizi yöntemine uygun olarak eksenler ve kodlara ilişkin doğrudan alıntılar yapılmıştır. Oluşturulan eksenler ve kodlar tablolarda yer almaktadır.

Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları

Nitel araştırmalarda geçerliğin ve güvenirliliğin sağlanması amacıyla Lincoln ve Guba'nın önerdikleri (inandırıcılık,

aktarılabirlik, tutarlık, teyit edilebilirlik) ölçütleri doğrultusunda çalışılmaya özen gösterilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Uzun süreli etkileşimi sağlamak için görüşme yapılan Türkiye'nin dört bir yanında görev yapmakta olan öğretmenlere görüşme formu gönderilmiş, geri dönüşler için uygun zamanlarında ayrıntılı cevap vermelerini sağlayacak yeterli süre verilmiştir. Aktarılabirlik noktasında raporlaştırma aşamasında çalışma grubuna ait doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilmiştir. Alıntı yapılırken katılımcılara kodlar verilerek katılımcı öğretmenler Ö1, Ö2, Ö3... olarak belirtilmiştir. Tutarlılık için ise görüşmelerden elde edilen veriler, araştırmacı tarafından farklı zamanlarda gözden geçirilmiş ve sağlanması yapılmıştır. Verilerin geçerliliğini sağlama konusunda çalışma süresi ve yaşları farklı Türkiye'nin altı farklı bölgesinde görev yapmakta olan öğretmenler ile görüşülmüştür. Görüşme soruları hedeflenen çalışma grubuna uygulanmadan önce beş katılımcı ile sınırlı tutularak pilot uygulaması yapılmıştır. Alınan dönütler doğrultusunda araştırma soruları gözden geçirilmiştir. Akabinde teyit edilebilirliğini sağlamak için uzman incelemesine gidilmiştir. Bunun için veriler raporlaştırıldıktan sonra üç farklı alan uzmanına danışılmıştır. Uzmanlardan gelen görüş ve önerilerin yer aldığı dönütlere göre düzenlemeler yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın alt problemleri doğrultusunda 3 başlık altında toplam 12 tema tespit edilmiştir. Çalışmada, müzik öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda toplanan verilerin analizi ile elde edilen başlıklar aşağıda sıralanmıştır:

“1-Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin meslek hayatlarına sağladığı katkılar nelerdir?” Problem sorusuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinden meslek hayatlarına katkısı olan derslere ilişkin tema ve kodlar tablosu

Temalar/Kodlar	f
Müfredata Yönelik Ders Anlatımında	
Okul Çalgıları	11
Müzik Kültürü	10
Güncel ve Popüler Müzikler	8
Bireysel Çalgı	5
Bireysel Ses Eğitimi	4
Eşlik Çalma	3
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	3
Belirli Günler ve haftalar kapsamında	
Koro ve Yönetimi	14
Bireysel Çalgı	8
Bireysel Ses Eğitimi	7
Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	6
Güzel Sanatlar bölümlerine öğrenci hazırlama	
Bireysel Ses Eğitimi	9
Piyano	8
Eşlik Çalma	8
Yarışmalara Öğrenci Hazırlama	
Bireysel Ses Eğitimi	9
Eşlik Çalma	8
Bireysel Çalgı	7
Destekleme ve Yetiştirme Kursları Kapsamında	
Bireysel Çalgı	12
Piyano	8

MEB'e bağlı çeşitli okullarda görev yapmakta müzik öğretmenleri lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinden hangilerini mesleki yaşantılarında hangi kapsamda kullandıklarına dair açıklamalarda bulunmuşlardır. Müfredata yönelik ders anlatımlarında lisans eğitimlerinde aldıkları derslerden; okul çalgıları (f=11), müzik kültürü (f=10), güncel ve popüler müzikler (f=8), piyano eşlik (f=3), bireysel çalgı (f=5), bireysel ses eğitimi (f=4), öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı (f=3), faydalandıklarını ifade etmişlerdir. Bulgulara ilişkin doğrudan alıntı örnekleri verilmiştir.

Ö3: “Materyal tasarımı dersinden edindiklerim oldukça işime yaradı. Dersi öğrencilere sevdirmek ve eğlenceli hale getirmek için bu derslerde edindiğim bilgiler daha çok işime yarıyor. Öğrettiğim konuyla ilgili çeşitli oyunlar üretiyor burada materyal tasarımı dersinden faydalaniyorum.”

Ö1: “Ses Eğitimi dersinin temel kazanımı sağlıklı nefes almayı ve doğru ses üretmeyi öğrenmektir. Seslerini kullanmayı yeni öğrenen öğrencilere eser seslendirirken rehberlik etmemizi sağlar. Seslerin doğru fonetiğini öğrenen öğrenci telaffuz başta olmak üzere konuşma becerisini de geliştirmiş olurlar.”

Ö10: “Şarkı söyleme etkinliklerinde okul çalgıları ve eşlik çalma derslerinde edindiğim bilgileri kullanmam öğrencilerin derse katılımını ve müziğe olan ilgisini artırıyor.”

Ö:15 “Okul çalgıları dersinde ise temel düzeyde öğrendiğimiz çalgılar (bağlama, gitar, blok flüt, elektronik org) öğrencilerin seslendirdiği eserin türüne göre çalgularla eşlik etmemde yardımcı olmuştur. Örneğin seslendirilen eser Türk Halk Müziği formunda ise bağlama ile komalı seslerin diyatonic dizilerden duyum olarak farklı olduğu hissettirilmiştir.”

Tablo 2'teki frekans değerlerine bakıldığında müzik öğretmenlerinin müfredata yönelik ders anlatımlarında lisans eğitimlerinde aldıkları teorik derslerden büyük ölçüde yararlandıkları anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra okul çalgıları ve ses eğitimi derslerinin de ne derece önemli olduğu doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Belirli günler ve haftalardaki etkinlikleri hazırlamada lisans eğitimlerinde aldıkları derslerinden; koro ve yönetimi (f=14), bireysel çalgı (f=8), bireysel ses eğitimi (f=7), orkestra/oda müziği ve yönetimi (f=6) olduğunu belirtmişlerdir. Bulgulara ilişkin doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Ö4: “Koro ve Yönetimi dersinin meslekteki yeri ve önemi yadsınamaz. Milli Bayramlarımız için bizlerden koro isteniyor. Her özel günde koro olması gerekli koro dersi ve yönetimi bu bağlamda büyük önem taşıyor”.

Bir müzik öğretmeninin göreve atandıktan sonra almış olduğu eğitimi ve yeteneklerini sergileyeceği belirli günler ve haftalar etkinlikleri son derece önem arz etmektedir. Bu bağlamda tablo 2 incelendiğinde; öğretmenlerin seslerini kullanma ve çalgı çalma becerilerinin yanı sıra koro yönetebilme becerilerine de hâkim olmalarının önemini kavradıkları anlaşılmaktadır.

Güzel sanatlar bölümlerine öğrenci hazırlamada lisans eğitimleri boyunca aldıkları; bireysel ses eğitimi (f=9), piyano (f=8), eşlik çalma (f=7) derslerinden faydalandıklarını belirtmişlerdir.

Yarışmalara öğrenci hazırlama noktasında lisans eğitimleri süresince aldıkları; eşlik çalma (f=8), bireysel ses eğitimi

(f=9), bireysel çalgı (f=7) derslerinden yararlandıklarını ifade etmişlerdir.

Destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında ise lisansla aldıkları; bireysel çalgı (f=12), piyano (f=8) derslerinden yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Bir müzik öğretmeni diğer branş öğretmenlerine kıyasla öğrencileri ile ders dışı etkinliklerde sıklıkla buluşmaktadır. Güzel sanatlar bölümlerine ya da okullar arası yarışmalara hazırlanma gibi birebir eğitime başvurulmuş noktalarda yine öğretmenin çalgısına hâkim olabilmesi, belirli düzeyde eşlik yapabilmesi, sesini kullanabilmesi ve nasıl kullanılacağını gösterebilmesinin önemi tablo 2’te görülmektedir.

“Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin uygulanabilirliğine ilişkin görüşleri nelerdir?” Problem sorusuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 3. Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin uygulanabilirliğine ilişkin tema ve kodlar tablosu

Temalar/Kodlar	f
Fiziki Ortam Yetersizliği	
Okullarda müzik sınıflarının olmayışı	12
Okullarda yeterli araç gerecin olmayışı	8
Enstrüman tedarik sorunu	9
Sınıf mevcutlarının fazla olması	10
Maddi imkansızlıklar	9
Ders sürelerinin yetersizliği	11
Seviye Farklılıkları	
Lisansla aldıkları eğitimin okullarda verdikleri derslere göre ileri düzeyde olması	12
Ortaokul ve lise seviyelerinde kaynak nota bulamama	8
Ailelerin sosyokültürel seviyelerinin destekleyici olmaması	7
Müfredata bağlı ilerleme gerekliliği	10

Milli Eğitime bağlı çeşitli okullarda görev yapmakta müzik öğretmenleri lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin eğitim vermekte oldukları öğrencilerine uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerini aldığımızda genellikle olumsuz cevaplar ile karşılaşmıştır. Uygulanabilirlik kapsamında Fiziki ortam yetersizliği konusunda; okullarda müzik sınıfının olmayışı (f=12), okullarda yeterli araç gerecin olmayışı (f=8), enstrüman tedarik sorunu (f=10), sınıf mevcutlarının fazla olması (f=10), maddi imkansızlıklar (f=9), ders sürelerinin yetersiz olması (f=11) şeklinde ifade etmişlerdir. Bulgulara ilişkin doğrudan alıntı örnekleri verilmiştir.

Ö16: “*Milli Eğitime bağlı okulların çoğunda bir müzik sınıfı dahi yok ve benimkindede öyle. Dolayısıyla okulda herhangi bir enstrümanla çocukları buluşturmak çok çok zor şayet kendimiz bireysel sazlarımızı okula götürebilsek bunu sağlayabiliyoruz. Ailelerin sosyoekonomik yapısı da çocukların müzik alanında gelişim göstermesi açısından pek destekleyici ve uygun değil. Yine de eğitici olarak çocuklara müziği en doğru biçimde aktarmaya çalışıyoruz*”

Ö5: “*Alan Bilgisi derslerimizin hepsini aktif olarak uygulayamıyoruz. Bunun sebebi okullarımızın birçoğunda müzik sınıfı bulunmamaktadır. Zamanla her okulda bir piyano olursa, bir müzik sınıfı açılırsa daha güzel işler ortaya çıkar. Koro hazırlarken kulaktan öğretilme gibi yapıyoruz.*”

Ö:3 “*Ders süremiz her kademede 1 saat olduğundan ve sınıf mevcutları da fazla olduğundan derinlemesine bir müzik eğitimi verme şansım yok dolayısıyla ilgili alan*

derslerimizden basit düzeyde faydalandığımı söylemek daha doğru olur”

Tablo 3’teki frekans değerleri ve doğrudan alıntılar ışığında öğretmenlerin birçoğu eğitim vermekte oldukları öğrencilerinde müzikal davranış geliştirme konusunda; ders sürelerinin yetersizliği, fiziki ortamların elverişsiz olması, enstrüman tedarik sorunu gibi imkansızlıklar sebebi ile kendilerini yetersiz gördükleri anlaşılmıştır.

Öğretmenlerin lisans eğitiminde aldıkları dersleri uygulama noktasında seviye farklılığı problemi ortaya çıkmaktadır; lisansla aldıkları eğitimin okullarda verdikleri derslere göre ileri düzeyde olması (f=12), ortaokul ve lise seviyesine göre kaynak nota bulamama (f=8), ailelerin sosyokültürel seviyelerinin destekleyici olmaması (f=7), müfredata bağlı ilerleme gerekliliği (f=10), gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Ö11: “*Öğrendiklerimi öğretemiyor, kullanamıyor oluşum dersin öğretmenlik alanı için gereksiz olduğundan değil çalıştığım kademedeki öğrencilerin bilgi düzeyinin düşük olması ve derse yönelik tutumdan kaynaklandığını düşünüyorum.*”

Ö7: “*Müfredata bağlı ilerlemek zorunda olduğumuz için çocuklara temel müzik eğitimi verebiliyorum, onun dışında da imkanlar doğrultusunda Blok Flüt öğretebiliyorum, seslerini nasıl kullanmaları gerektiğini ve koronun nasıl olması gerektiğini basit düzeyde uygulamalı olarak göstermeye çalışıyorum*”.

Tablo 3’e bakıldığında müzik öğretmenlerinin bilgilerini istedikleri gibi aktaramama noktasında seviye farklılıkları problemi görülmektedir. Genel bir başlık altında toplanan farklılıklar teması kodlarda ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Burada en dikkat çekici olanı öğretmenlerin ilköğretim ya da ortaöğretim öğrencilerine yönelik yaşadıkları pedagojik sorunlardır.

Uygulanabilirlik başlığı altında birinci alt probleme oranla daha karamsar cevaplar dikkat çekmektedir. Bunun nedeni bu soruların daha çok müfredata yönelik uygulanabilirlik odaklı sorulmasından kaynaklı olduğu söylenebilir.

“3-Müzik öğretmenlerinin mesleki deneyimleri bağlamında müzik öğretmeni yetiştirme lisans programına ilişkin önerileri nelerdir?” Problem sorusuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4. Müzik öğretmenlerinin mesleki deneyimleri bağlamında Müzik Öğretmeni Yetiştirme Lisans Programına önerilerine ilişkin tema ve kodlar tablosu

Temalar/Kodlar	f
Müfredata Eklenilmesi önerilen dersler	
Ses Sistemleri ve Cihazları Kullanımı	4
Türk Halk Oyunları	5
Orff Çalgıları	9
Diksiyon Eğitimi	3
Müfredattan çıkarılması önerilen dersler	
Çalgı Bakım Onarım Bilgisi	4
Eğitim Müziği Besteleme	5
Ders Saatinin Arttırılması Önerilen Dersler	
Okul Çalgıları	12
Koro ve Yönetimi	11
Bireysel Ses Eğitimi	6
Ders saatlerinin azaltılması önerilen dersler	
Geleneksel Türk Sanat Müziği	7
Geleneksel Türk Halk Müziği	8
Armoni-Kontrpuan-Eşlik	4
Hizmetiçi Eğitime İhtiyaç Duyulan Dersler	
Koro ve Yönetimi	8
Orff ve Suzuki Yöntemleri	10

Milli Eğitime bağlı çeşitli okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenleri lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerine yönelik tecrübeleri nezdinde, müzik eğitimi programına ilişkin önerileri sorulduğunda müfredata eklenilmesi gereken dersler’i; ses cihazlarının kullanımına ilişkin (f=4), Türk halk oyunları (f=5), orff çalgıları (f=9), diksiyon eğitimi (f=3) şeklinde ifade etmişlerdir. Bulgulara ilişkin doğrudan alıntı örnekleri verilmiştir.

Ö1: “Biz müzik öğretmenleri olarak gerek zümre toplantılarında gerek il bazında gerçekleşen toplantılarda müzik ses sistemi konusunda sorunlar yaşıyoruz. Sahne önünde olduğumuz için sahne arkasını pek bilemiyoruz. O nedenle görev yaptığımız okullarda amfi bağlamak gibi basit düzeyde işlemleri çok zor çözüyoruz. O nedenle ses sistemi kullanma konusunda bir alan dersi olmalı.”

Ö6: “Oyun, Dans ve Müzik dersi alan dersi olarak değiştirilmeli ve ayrıca Türk Halk Oyunları yahut Türk Halk Dansları dersi olmalıdır. Oyun Dans ve Müzik dersi kinestetik edim üzerine olsa da temel beceri müzikal harekettir, müziğe göre hareket etmektir. Bedenini vurmali bir çalgı olarak kullanacağı (parmak şıklatma, alkış gibi) beden perküsyonu etkinlikleri de öğrencilerin pasif dinleyici değil de aktif katılımcı olmasını sağlayacaktır. Ayrıca oyunla gerçekleştirilen kazanımların ilköğretim çağındaki çocuklarda kalıcı izli olacağını kesinliği su götürmez bir gerçektir”

Ö:3 “Okul çalgıları dersinde gitar, blokflüt, bağlamanın yani sıra orff çalgılarının da görülmesi, özellikle ilköğretim 9. Ve 10. Sınıf öğrencilerin hem derse olan ilgisini hem de bireysel becerilerini daha da arttırmaktadır.”

Müfredattan çıkarılması önerilen dersler; çalgı bakım onarım (f=4), eğitim müziği besteleme (f=5) şeklindedir.

Ö15: “Lisans eğitimi boyunca aldığım alan bilgisi derslerinden Çalgı Bakım ve Onarım dersi kazanımlarının katkısı olmamıştır. Çünkü ders müfredatının içerisindeki teferruat öğretmenlikte ihtiyaç duymadım. Çalgıyla ilgili azami yaptığımız teknik iş tel değiştirmekle sınırlıdır. Teknik donanım bulunsa bile tesviye gibi bakım işleri yapmak için yine luthier’e ihtiyaç duyulur.”

Ders saatlerinin artırılması önerilen dersler okul çalgıları (f=12), koro ve yönetimi (f=11), bireysel ses eğitimi (f=6) şeklindedir.

Ders saatlerinin azaltılması önerilen dersler ise; geleneksel Türk halk müziği (f=8), geleneksel Türk sanat müziği (f=7), armoni-kontrpuan-eşlik (f=4) şeklindedir.

Ö7: “Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği derslerinin ders saatleri azaltılıp, bu müzik türlerine uygun çalgılarla Okul Çalgıları dersine yer verilebilir. Böylece nazariyat ve uygulamayla çalgı üzerinden kazanımlar gerçekleştirilebilir.”

Lisans eğitimlerinde aldıkları alan derslerinden hizmetçi eğitime ihtiyaç duydukları dersler arasında ise; Orff ve Suzuki yöntemleri (f=10), koro ve yönetimi (f=8) alanında ihtiyaçları olduklarını bildirmişlerdir.

Ö17: “Hizmetçi eğitimlerde Özel Öğretim Yöntemleri dersinde öğrendiğimiz özellikle Off, ve Suzuki yöntemlerinin eğitimimizin verildiği etkinliklere katılmak isterim. Orff yöntemindeki ifade etme ve yaratıcılık becerilerini alanında uzman eğitimcilerle uygulamalı olarak öğrenmek mesleki gelişimime katkı sağlayacaktır”.

Tablo 4’e genel olarak baktığımızda müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi lisans programına ait olan derslerin eklenmesi ya da çıkarılmasından ziyade programdaki derslerin saatlerinin

arttırılması ve azaltılmasına yönelik daha çok fikir beyan etmişlerdir. Bunun yanında öğretmenlerin neredeyse tamamı en az bir alan olmak üzere hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin meslek hayatlarına sağladığı katkılar nelerdir? Problem durumuna yönelik bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin MEB’de verdikleri müzik derslerindeki müfredata yönelik ders anlatımlarında lisans eğitimlerinde aldıkları derslerden en çok okul çalgıları, müzik kültürü, güncel ve popüler müzikler derslerinden faydalandıklarını, bunların yanında ise, az sayıda öğretmen piyano eşlik, bireysel çalgı eğitimi, ses eğitimi, materyal tasarımı gibi derslerden faydalandıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuç; Çevik’in (2009) Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin müzik tarihi dersi hakkında görüşlerini almak için yaptığı çalışmasında öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu derse ilişkin düşüncelerinin olumlu olduğu dersin lisans programı boyunca devam etmesi gerektiğini vurgulamaları sonucu ile örtüşmektedir. Gökalp ve Şahin’in (2013) Okul çalgıları dersinin içeriğine yönelik yaptıkları araştırmada Türkiye genelinde on farklı müzik eğitimi bölümünden dokuzunun bu dersin içeriğinin meslek hayatına katkı sağlayacağı sonucu ile örtüşmektedir. Belirli günler ve haftalardaki etkinlikleri hazırlamada lisans eğitimlerinde aldıkları derslerinden en çok koro ve yönetimi dersinden faydalandıklarını, bunun yanında çalgı eğitimi, bireysel ses eğitimi, orkestra/oda müziği ve yönetimi derslerinden de faydalandıklarını belirtmişlerdir. Okur (2019) Koro ve yönetimi dersinin süre ve içerik açısından değerlendirilmesine ilişkin gerçekleştirdiği tez çalışmasında uygulama yöntem ve teknik için ayrılan sürenin yeterli olmadığı sonucuna ulaşmış ve bu sonuçla aslında dersin önemli bir alan eğitimi dersi olduğunu ortaya koymuştur.

Görüşme sağlanan öğretmenler, güzel sanatlar bölümlerine öğrenci hazırlamada bireysel ses eğitimi, piyano, eşlik çalma gibi derslerden faydalandıklarını belirtmişlerdir. Yarışmalara öğrenci hazırlama kapsamında; eşlik çalma, bireysel ses eğitimi, çalgı eğitimi, derslerinden yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında ise lisansta aldıkları; bireysel çalgı, piyano derslerinden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Örneğin okulunda piyano olan öğretmenler üniversitelerin müzik bölümlerine hazırlanan öğrencilerine basit düzeyde piyano ve işitme dersi verdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, eşlik çalma becerilerinde zayıf olduklarını ve derslerinde bilgisayar destekli eşlikler çaldıklarını ifade etmişlerdir. Nitekim Kardeş ve Demirci (2016) Müzik öğretmenlerinin derslerinde herhangi bir okul şarkısına eşlik yapabilme veya eşliği bulunmayan bir şarkıya doğaçlama eşlik yapabilme konusunda kendilerini yetersiz hissettiklerini, görüşme sağlanan öğretmenlerin lisans eğitimlerinde almış oldukları eşlik eğitimini yeterli düzeyde görmediklerini tespit etmişlerdir. Yine Pala vd., (2016) Ortaöğretimde görev yapan müzik öğretmenlerinin piyano ya da org enstrümanlarını müzik eğitiminde nadiren kullandıklarını tespit etmişlerdir.

Görüldüğü üzere öğretmenler lisans eğitimleri boyunca aldıkları alan derslerini sadece MEB müfredatında değil, pek çok alanda kullanabilmektedirler. Özellikle de müfredat dışı etkinliklerde görüşme sağlanan öğretmenlerin seslerini ve enstrümanlarını sıklıkla kullandıkları anlaşılmaktadır. Bunun

yanında koro yönetimi dersi özellikle de önemli günler ve haftalar kapsamındaki etkinlikler noktasında en çok faydasını gördükleri derslerin başında gelmektedir.

Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerinin uygulanabilirliğine ilişkin görüşleri nelerdir? Problem durumuna yönelik bulgular kapsamında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Uygulanabilirlik kapsamında fiziki ortam yetersizliği konusunda; okullarda müzik sınıfının olmayışı, okullarda yeterli araç gerecin olmayışı, enstrüman tedarik sorunu, sınıf mevcutlarının fazla olması, ders sürelerinin yetersiz olması, maddi imkansızlıklar gibi problemlerle karşılaşmıştır. Okullardaki fiziki şartlarla paralel olarak lisans eğitimlerinde aldıkları alan bilgisi derslerini uygulayabildiklerini belirten müzik öğretmenleri zaman ve materyal sıkıntısı yaşadıklarını dile getirmişlerdir. MEB ders müfredatında müzik dersi saatlerinin sadece bir saat olması, öğrencilerin müzik dersini yeteri kadar ciddiye almaması, ülkemizin özellikle de taşra kesimlerinde müzik, resim gibi sanat derslerine beklenen değerin verilmemesi dersin işlenişini ve verimini önemli düzeyde düşürmektedir. Konuyla ilgili olarak Lehimler (2015) Müzik dersi saatinin yetersizliği, okullardaki fiziksel ve teknik koşulların yeterli olmayışı, bunun yanı sıra bazı çalgıların satın alma, taşıma ve koruma sorunlarından sebep müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını derslerinde yeterince kullanmadıklarını tespit etmiştir.

Öğretmenlerin lisans eğitiminde aldıkları dersleri uygulama noktasında ise seviye farklılığı problemi ortaya çıkmaktadır. Lisansta aldıkları eğitimin okullarda verdikleri derslere göre ileri düzeyde olması, ortaokul ve lise seviyesine göre kaynak nota bulamama, ailelerin sosyokültürel seviyelerinin destekleyici olmaması, müfredata bağlı ilerleme gerekliliği gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Konuyla ilgili Gökçe'nin (2019) yılında yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasındaki katılımcılar verdikleri cevaplarda, nota öğretimi gibi teorik konularda öğrenci seviyesine inmede problem yaşadıklarını ve bu konu hakkında programda herhangi bir eğitimin olmadığını ifade etmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin mesleki tecrübeleri nezdinde Müzik Öğretmenliği Müfredatına ilişkin önerileri nelerdir? Problem durumuna yönelik bulgular kapsamında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Görüşme sağlanan öğretmenler müfredata eklenilmesi gereken dersler kapsamında; ses cihazlarının kullanımı, Türk halk oyunları, orff çalgıları, diksiyon derslerinden bahsetmişlerdir. Müfredattan çıkarılması önerilen dersler ise; çalgı bakım onarım, eğitim müziği besteleme şeklindedir. Nitekim bu dersler güncellenen son programda bulunmamaktadır. Ders saatlerinin arttırılması önerilen dersler kapsamında okul çalgıları, koro yönetimi, ses eğitimi; ders saatlerinin azaltılması önerilen dersler kapsamında geleneksel Türk halk müziği, geleneksel Türk sanat müziği, armoni-kontrpuan-eşlik dersleri dikkat çekmektedir. Lisans eğitimlerinde aldıkları alan derslerinden hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları dersler arasında ise; Orff-Suzuki yöntemleri ile koro ve yönetimi alanlarında eğitimlere ihtiyaçları olduklarını bildirmişlerdir. Bu noktada özellikle bu iki dersin hizmet içi eğitim kapsamında alınmak istenmesi bu derslerin öğretmenlerin kendi kendilerine öğrenmeleri güç olan dersler olması, bir eğitmenin ve grup ile alması gereken dersler olmasından kaynaklı olabilir.

Görüşmeye katılan müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu orff çalgılarının kullanımıyla ilgili bir ders açılması yönünde fikir beyan etmişlerdir. Özellikle ilköğretim

aşamasındaki öğrencilere bu yönde eğitimler verildiğinde öğrencilerin müziğe karşı olan ilgisinin arttığı ve müziği daha kolay öğrendiklerini belirtmişlerdir. Konuyla ilgili Sungurtekin 2005 yılında tamamladığı yüksek lisans tezinde görüşme sağladığı öğretmenlerin birçoğunun derslerinde çelik üçgen, marakas, parmak zil, kastanyet, simbal gibi Orff çalgılarını kullandıklarını tespit etmiştir.

Kalaycı ve Baysal (2019) Sosyal Bilgiler öğretim programlarının karşılaştırmalı analizine yönelik gerçekleştirdikleri çalışmalarında, son güncellenen programlar hazırlanırken önceden hazırlanmış programlara ilişkin belirlenen eksiklik ve yetersizliklerinin dikkate alınmadığını tespit etmişler, bu nedenle öğretim programlarının öğretmen yetiştirme süreçlerine beklenen katkıyı sağlamadığını belirtmişlerdir. Bu ve bunun gibi nedenlerle eğitim fakülteleri müfredatına dair sahadaki öğretmenlerin görüşlerini almak yenilikçi eğitim sistemimize ışık tutabilir.

Çalışmaya ilişkin öneriler şu şekilde sıralanabilir:

Çalışma bir de 2018 müfredatından mezun olmuş ve atanmış öğretmenler ile bir kez daha yapılabilir. Bu araştırma tipik örneklem ile seçilmiş 17 öğretmen ile sınırlıdır. Daha geniş bir örneklem grubu ile çalışılabilir. Çalışma tipik bir durumu ortaya koyma gerekçesi ile tek bir üniversiteden mezun öğretmenler ile sınırlıdır. Daha fazla sayıda üniversiteden mezun öğretmenler ile çalışma genişletilebilir.

Nitel bir çalışma yapıldığı için örneklem sayısı sınırlı tutulmuş olup karma yöntemler veya nicel araştırma yöntemleri ile daha fazla öğretmene ulaşılabilir. Çalışmanın sonuçları doğrultusunda MEB bünyesindeki müzik öğretmenlerine; koro yönetimi, ses sistemlerini kullanma, Orff çalgılarının kullanımı, diksiyon eğitimi, Türk halk oyunları gibi hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.

Müzik öğretmenliği müfredatındaki bazı derslerin içeriği, öğretmen adaylarının alan eğitimine dair öğrendiklerini, ilk ve ortaöğretim seviyelerine yönelik ne şekilde aktaracaklarına yönelik düzenlenebilir. MEB'e bağlı okullardaki müzik derslerinin verimli işlenmesine yönelik fiziki şartların iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Yazar Katkı Oranı

Yazar çalışmada başka bir yazarın katkısı olmadığını ve çalışmanın son halini okuduğunu ve onayladığını beyan etmektedir.

Etik Kurul Beyanı

Bu çalışma Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri Etik Kurulu'nda (Protokol No. 05/05) 30.05.2022 tarihli toplantısında alınan onay kararı ile yürütülmüştür.

Çatışma Beyanı

Yazar bu çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını bildirmektedir.

Kaynakça

Aksakal, B., Çiftçi, S., Olaç, F. T., & Kalaycı, M. (2016). *Sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan derslerin göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi*. [Konferans sunumu]. XV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Muğla.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Creswel, J.W.(2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. (3.Baskı). (Çev: M. Büttin ve S. B. Beşir). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Çevik, D. D. B. (2009). Müzik öğretmeni adaylarının müzik tarihi dersine yönelik görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (26), 9-20. Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/En/Pub/Deubefd/Issue/25438/268411>
- Demircan, A. (2010). *İlköğretim matematik öğretmenliği programındaki alan derslerinin meslekteki kullanılabilirliğine dair öğretmen ve öğretmen adayı görüşleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Balıkesir Üniversitesi.
- Dündar, M. (2003). Müzik öğretmeni yetiştirmede alanda eğitim. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1) Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/6763/90981>
- Er, A., & Albuz, A. (2017). Güzel sanatlar lisesi müziksel işitme okuma ve yazma dersi öğretmenlerinin özel alan bilgisi yeterliklerine ilişkin bir tasarım örneği. *Asos Journal*, 5(46).302-325 <https://plu.mx/plum/a/?doi=10.16992/asos.12222>
- Gökalp, M. & Şahin, E. (2013). Müzik öğretmenliği ana bilim dalı öğretim elemanları ve öğrencilerinin okul çalgıları dersinin içeriğine yönelik görüşleri. *Ondokuz Mayıs University Journal Of Education Faculty*, 32 (2), . Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/En/Pub/Omuefd/Issue/20245/214772>
- Gökçe, N. N. (2019). *Müzik öğretmeni yetiştirme programı hakkında, öğrencilerin, müzik öğretmenlerinin ve öğretim üyelerinin görüşleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Kalaycı, N. & Baysal, S. B. (2020). Sosyal bilgiler öğretim programlarının karşılaştırmalı analizi (2005-2017-2018). *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22 (1), 106-129. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.544022>
- Kalyoncu, N. (2004). *Müzik öğretmeni yeterlikleri ve güncel müzik öğretmenliği lisans programı*. 510-525. <https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/N-Kalyoncu.pdf>
- Kardeş, B. & Akbulut Demirci, Ş. (2019). Müzik derslerinde eşlik kullanımının müzik öğretmenleri görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (42), 157-172. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.500672>
- Karip, F. (2019). Resim iş öğretmenliği lisans derslerinin meslek hayatına katkısına yönelik öğretmen görüşleri. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (43), 9-19. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.575018>
- Kılıncı, U. R., & Bulut, D. (2017) Güzel sanatlar lisesi viyola öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde almış oldukları türk müziği derslerine ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 6 (4), 60-69. http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/08.rustem_kilinc.pdf
- Konak, A. (2020). Görsel sanatlar öğretmenlerinin lisans atölye derslerinde edindikleri bilgilerin uygulanabilirliğine yönelik görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (73), 220-236. <https://doi.org/10.17755/esosder.520375>
- Lehimler, E. (2015). Müzik öğretmenlerinin derslerinde ana çalgılarını kullanma durumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (4). 257-267.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park. Cal: Sage.
- Merriam S B (2013). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel.
- Okur, A. B. (2019). *Müzik öğretmenliği bölümünde okutulan koro ve yönetimi dersinin süre ve içerik açısından değerlendirilmesi (Sivas örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.
- Öztürk, S. (2011). *Müzik öğretmenliği programında alınan piyano eğitiminin müzik öğretmeninin mesleki yaşamına katkısı* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Pala, A., Zahal, O., & Gürpınar, E. Müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik derslerinde piyano-org çalgılarını kullanabilme durumları (Malatya İli Örneği). 2. *Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi E-Bildiriler Kitabı*, 11.
- Saldana, J. (2016). *The Coding Manual for Qualitative Researchers* (3rd ed.). London: Sage.
- Sezgin, H. (2021). *2018 Müzik öğretmenliği lisans programı alan eğitimi ders içeriklerinin MEB müzik öğretmeni özel alan yeterliklerini kapsama durumu* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Sungurtekin, Ş. (2005). *Orff çalgılarının okul müzik eğitimindeki yeri ve okul öncesi eğitim kurumlarındaki uygulamalarının değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (24), 543-559.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*, Ankara: Evrensel Müzikvevi
- Yıldırım A ve Şimşek H (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- YÖK [HEC]. (2018). Öğretmen yetiştirme lisans programları https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/AA_Sunus_%20Onsoz_Uygulama_Yonergesi.pdf.
- YÖK. (1998). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara.

Extended Summary

Introduction

It is necessary to gain teacher competencies through theoretical and practical studies presented to the teacher candidate during the teacher training program and to reach the expected levels (YÖK, 1998). It can be stated that the place of pre-service education constitutes an important dimension in the training of teachers in a qualified and sufficient manner. The main point of pre-service education is the curriculum of the faculties that train teachers in higher education (Çoban, 2011, cited by Aksakal et al, 2016).

The main purpose of the institutions that train music teachers is to train teachers who will teach music lessons, manage music education studies and guide their environment in this field in secondary schools and vocational schools. Since the Republic, our country has a deep-rooted experience in training music teachers. Since the establishment and opening of the Music Teachers' School in 1924 under the leadership of Atatürk, music teachers have been trained for nearly a hundred years.

When the undergraduate programs of the Education Faculties are examined, there are field knowledge, teaching profession knowledge and general culture courses for music teacher candidates. When these three fields are compared, the category in which students spend the most time as study hours is field knowledge courses. For example, although the individual instrument course hour appears once a week, homework given in an hour-long course can take the entire week of the student. The working hours that the student allocates individually to the field courses are quite high.

Method

In this research, a case study, one of the qualitative research methods, was used in order to determine the opinions and suggestions of music teachers about the professional usability of the field knowledge courses in the Music Teaching undergraduate program.

The working group consists of 17 music teachers who graduated from Erzincan Binali Yıldırım Faculty of Education, Department of Music Teaching, working in various schools affiliated to the National Education. In the study, teachers who started to study according to the 2006 program, which was put into practice in the 2006-2007 academic year, were interviewed with the teachers whose duration of service was between 1-7 years because they could remember the field courses in the program.

During the data collection phase, teachers were asked to fill out a semi-structured interview form consisting of seven questions created by the researcher. This form was created in line with the feedback received from three different field experts and took its final form after the trial application.

During the data collection process, the researcher reached out to students working from all over the country individually, and after giving information about the purpose and scope of the research, she asked them to fill out the interview form in written form.

In the research, the qualitative data obtained as a result of the interviews were analyzed with descriptive analysis. In this type of analysis, the researcher often includes direct quotations in order to reflect the views of the individuals she has interviewed or observed in a striking way.

The researcher who conducted the study has been working as an academician at the Education Faculty of the mentioned university for 13 years. For this reason, the researcher did not have any difficulties in finding the sample group.

Findings, Discussion and Results

“Which of the content knowledge courses that music teachers took in their undergraduate education contributed to their professional life?” In line with the findings regarding the problem situation, the following conclusions were reached:

The teachers who participated in the research stated that they mostly benefited from school instruments, music culture, current and popular music, lessons from the lessons they took in their undergraduate education. They also made use of lessons such as piano accompaniment, individual instrument training, voice training and material design. They declared that they mostly used the choir and management courses they took in their undergraduate education in preparing the activities on certain days and weeks, and they also took advantage of individual instrument training, voice training, orchestra and chamber management courses. They stated that they profited by lessons such as voice training, piano, playing accompaniment in preparing students for fine arts departments. During the preparations of students for competitions, they defined that they made use of accompaniment playing, voice training, individual instrument lessons. Within the scope of support and training courses; they stated that benefited from individual instrument and piano lessons.

For example, teachers who have piano in their school stated that they give basic piano and hearing lessons to students who are preparing for music departments at universities. The majority of the teachers stated that they were weak in playing accompaniment skills and that they played internet-supported accompaniments in their lessons. Kardeş and Demirci (2016) have defined that the music teachers do not use accompaniment in the lessons, they feel inadequate to accompany any school song, to improvise a song that has no accompaniment and is read as a transcript, or to play the accompaniment of a song whose accompaniment is ready, and that the accompaniment education they received during their undergraduate education is not at a sufficient level.

“What are the opinions of music teachers on the applicability of the content knowledge courses they took in their undergraduate education?” The following conclusions were reached within the scope of the findings regarding the problem situation:

Regarding the lack of physical environment within the scope of applicability; problems such as lack of music class in schools, lack of sufficient equipment in schools, problem of supplying instruments, large number of classrooms, insufficient course times and financial impossibilities were encountered. The music teachers, who defined that they could apply the field knowledge lessons in parallel with the physical conditions in the schools, declared that they had time and material problems. On the subject, Lehimler (2015) determined that teachers do not use their main instruments sufficiently in their lessons. It is due to insufficient physical and technical conditions in the schools and to the lack of lesson hours, and the transportation, purchasing and protection problems of some of the instruments.

The problem of level difference arises at the point of applying the courses taken by the teachers in their undergraduate education. They stated that they encountered

problems such as the fact that the education they received at the university was at an advanced level compared to the courses they gave in schools, they could not find source notes according to the secondary and high school levels, the socio-cultural levels of the families were not supportive, and the necessity of progress depending on the curriculum.

What are the recommendations of music teachers regarding the Music Teaching Curriculum in terms of their professional experience? The following conclusions were reached within the scope of the findings regarding the problem situation:

As a result of the courses that should be added to the curriculum, they talked about the use of sound devices, Turkish folk dances, orff instruments, and diction lessons. The suggested courses to be removed from the curriculum are instrument maintenance and composing educational music. The courses such as school instruments, choir management, voice training were proposed to increase the course hours. The courses such as Turkish folk music, traditional Turkish art music, harmony lessons draw attention were proposed to reduce the course hours. As in-service training, the researcher determined the need for the field courses they take at the university may include Orff and Suzuki methods and choir management.

The majority of the music teachers who participated in the interview expressed their opinion about opening a lesson on the use of orff instruments. They stated that especially when primary school students are given education in this direction, students' interest in music increases and they learn music more easily. Finally, Sungurtekin in his master's thesis, which he completed in (2005) argued "The majority of teachers use Orff instruments in their lessons. However, instruments such as metallophone and xylophone are used less frequently. Maracas, steel triangle, finger cymbal, cymbal, castanets, wooden blocks etc. instruments are preferred".

Author Contribution

The author declares that no other author has contributed to the study and that he has read and approved the final version of the study.

Ethical Declaration

The purposes and procedure of the current study were granted approval from the ethical committee of the Erzincan Binali Yıldırım University (Ethics Committee's Decision Date: 30.05.2022, Ethics Committee Approval Issue Numbers: 05/05).

Conflict of Interest

The author declares that there is no conflict of interest.

Ek 1. Müzik Öğretmenliği Alan Bilgisi Dersleri**1. Sınıf alan eğitimi dersleri**

I.YARIYIL	T-U-K	II.YARIYIL	T-U-K
Müziksel İşitme Okuma Yazma I	2-2-3	Müziksel İşitme Okuma Yazma II	2-2-3
Piyano I	1-0-1	Piyano II	1-0-1
Bireysel Çalgı I	1-0-1	Bireysel Çalgı II	1-0-1
Bireysel Ses Eğitimi I	1-0-1	Bireysel Ses Eğitimi II	1-0-1
Okul Çalgıları I	0-2-1	Okul Çalgıları II	0-2-1

2. Sınıf alan eğitimi dersleri

III.YARIYIL	T-U-K	IV.YARIYIL	T-U-K
Müziksel İşitme Okuma Yazma III	2-2-3	Müziksel İşitme Okuma Yazma IV	2-2-3
Piyano III	1-0-1	Piyano IV	1-0-1
Bireysel Çalgı III	1-0-1	Bireysel Çalgı IV	1-0-1
Bireysel Ses Eğitimi III	1-0-1	Bireysel Ses Eğitimi IV	1-0-1
Okul Çalgıları III	0-2-1	Elektronik Org Eğitimi	0-2-1
Koro II	2-2-3	Koro III	2-2-3
Armoni- Kontrupuan- Eşlik I	2-0-2	Armoni-Kontrupuan- Eşlik II	2-0-2
Geleneksel Türk Halk Müziği	2-0-2	Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması	0-2-1

3. Sınıf alan eğitimi dersleri

V.YARIYIL	T-U-K	VI.YARIYIL	T-U-K
Müziksel İşitme Okuma Yazma V	2-0-2	Müziksel İşitme Okuma Yazma VI	2-0-2
Piyano V	1-0-1	Piyano VI	1-0-1
Bireysel Çalgı V	1-0-1	Bireysel Çalgı VI	1-0-1
Eşlik Çalma	0-2-1	Müzik Biçimleri	2-0-2
Orkestra Oda Müziği I	1-2-2	Orkestra Oda Müziği II	1-2-2
Koro IV	1-2-2	Koro V	1-2-2
Armoni- Kontrupuan- Eşlik III	2-0-2	Armoni-Kontrupuan- Eşlik IV	2-0-2
Geleneksel Türk Sanat Müziği	2-0-2	Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması	0-2-1
Eğitim Müziği Dağarı	2-0-0	Çalgı Bakım Onarım Bilgisi	0-2-1

4. Sınıf alan eğitimi dersleri

VII.YARIYIL	T-U-K	VIII.YARIYIL	T-U-K
Özel Öğretim Yöntemleri II	2-2-3	Eğitim Müziği Besteleme	2-2-3
Piyano VII	1-0-1	Piyano ve Öğretimi	1-0-1
Bireysel Çalgı VII	1-0-1	Bireysel Çalgı ve Öğretimi	1-0-1
Türk Müziği Çok Seslendirme	1-0-1	Orkestra Oda Müziği ve Yönetimi	1-2-2
Orkestra Oda Müziği III	0-2-1	Okul Öncesi Müzik Eğitiminde G.Yaklaşımlar	0-2-1
Koro VI	2-2-3	Koro ve Yönetimi	0-2-1